

Bachelor Tourism Management (Toerisme en Recreatie) LOI Hogeschool

*Verlag van de beperkte opleidingsbeoordeling
16 januari 2019*

Utrecht
Februari 2019
www.AeQui.nl
Evaluatiebureau voor het hoger onderwijs

Colofon

Instelling en opleiding

Instelling: Stichting LOI Hoger Onderwijs
Adres: Leiderdorp
Telefoon: 071 54 51 123
Status instelling: onbekostigd
Resultaat instellingstoets kwaliteitszorg: positief

Opleiding: Toerisme en Recreatie
Niveau: hbo bachelor
Aantal studiepunten: 240 EC
Locatie: afstandsonderwijs en blended learning vanuit Leiderdorp
Variant: Deeltijd
Croho-nummer: 34413 (nieuw: 35524)

Visitatiecommissie

drs. Raoul van Aalst, voorzitter
drs. Peter Kruizinga, deskundige
Marjan de Krieger, deskundige
Tabita Slimmens, student-lid
drs. Linda van der Grijsparde, secretaris
De commissie is vooraf voorgelegd aan de NVAO.

De visitatie is uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van
AeQui VBI
Vlindersingel 220
3544 VM Utrecht
www.AeQui.nl

Dit document laat zich het beste dubbelzijdig afdrukken.

Inhoudsopgave

Colofon	2
Inhoudsopgave	3
Inleiding	6
1. Beoogde leerresultaten	8
2. Onderwijsleeromgeving	11
3. Toetsing	18
4. Gerealiseerde leerresultaten	20
Bijlagen	23
Bijlage 1 Visitatiecommissie	24
Bijlage 2 Programma visitatie	25
Bijlage 3 Beoogde leerresultaten.....	26
Bijlage 4 Programmaoverzicht.....	30
Bijlage 5 Bestudeerde documenten	37

Samenvatting

Op 16 januari 2019 is de bacheloropleiding Tourism Management van LOI Hogeschool geïnspecteerd door een commissie van AeQui. Het totaaloordeel van de commissie is **voldoende**.

LOI Hogeschool biedt sinds september 2000 de bachelor Toerisme en Recreatie aan, eerst onder de naam Toerisme. Per 1 januari 2019 is de opleiding gestart met een volledig vernieuwd onderwijsprogramma. De opleiding beoogt dit programma onder de nieuwe naam Tourism Management aan te gaan bieden en vraagt bij deze onderwijsinspectie tevens toestemming voor het hanteren van de nieuwe naam. Het panel adviseert positief inzake deze naamswijziging.

Beoogde leerresultaten

De opleiding hanteert als beoogde leerresultaten voor het oude programma de tien competenties die zijn ontleend aan het Landelijk Opleidingsprofiel Toerisme en Recreatie uit 2010. Voor het nieuwe programma hanteert de opleiding als beoogde leerresultaten de vier kerntaken zoals beschreven in het Landelijk Opleidingsprofiel Tourism Management 2018. Aan deze kerntaken zijn 28 specifieke leerresultaten gekoppeld. De landelijke profielen en daarvan afgeleide leerresultaten zijn volgens de inspectie passend voor deze bacheloropleiding. De opleiding onderhoudt goede contacten met het werkveld, onder andere via een sterke beroepenveldcommissie. De commissie kwalificeert op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie de beoogde leerresultaten als **voldoende**.

Programma

De inhoud en het niveau van de programmaonderdelen van zowel het oude als het nieuwe programma waarborgen dat afgestudeerden voldoen aan de gehanteerde beoogde leerresultaten. De opleiding hanteert passende instroomeisen en de programma's sluiten aan bij de kwalificaties van de instromende studenten. De opleiding beschikt over voldoende docenten voor het verzorgen van het onderwijs. Er is voldoende expertise beschikbaar op de verschillende kennisgebieden van de opleiding. Het gehanteerde studiemateriaal is passend. Het oude programma kenmerkt zich door een stevige algemene basis die het kader biedt van waaruit de student gaat handelen. Er is een sterke focus op managementvaardigheden. Gedurende de opleiding maken de studenten praktijkintegratieopdrachten, waarin zij de verbinding leggen met

het werkveld. Aangezien het onderwijsprogramma nog zes jaar wordt aangeboden voor lopende studenten, blijft het van belang dat de opleiding het programma regelmatig actualiseert. Daarnaast raadt de commissie de opleiding aan te zorgen voor de mogelijkheid tot het volgen van meer recreatieve en toeristische modules (bijvoorbeeld uit het nieuwe curriculum), aangezien dit aan de beperkte kant is en studenten hier behoefte aan hebben.

Het nieuwe programma is verdeeld in acht thematische clusters met modules die goed aansluiten op het actuele beroepsprofiel. De modules weerspiegelen het meer commerciële karakter van het nieuwe programma en de vergrote nadruk op het vakgebied.

De commissie kwalificeert op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie de onderwijsleeromgeving als **voldoende**.

Toetsing

Studenten sluiten iedere module af met een individuele toets. De toetsen laten een opbouw in complexiteit en beheersingsniveau zien naarmate de studie vordert. Er is sprake van een stevige toetsing van de body of knowledge in de schriftelijke examens, waarin casussen passend worden afgewisseld met meerkeuzevragen. De student rondt een cluster af met een praktijkopdracht in een integratiemodule. Deze opdrachten zorgen voor een goede integratie tussen de praktijk en de opleiding en kennen een goede opbouw in het (leren) doen van onderzoek.

De inspectiecommissie stelt vast dat de opleiding maatregelen treft om de kwaliteit van de toetsing te borgen. De examencommissie geeft haar taak om de kwaliteit van toetsen en tentamens te borgen en zich een eigenstandig oordeel te vormen over het eindniveau van de opleiding voldoende

vorm. De commissie kwalificeert op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie de toetsing als **voldoende**.

Gerealiseerde leerresultaten

De opleiding wordt afgesloten met een afstudeeropdracht waarbij de student moet aantonen dat hij de beoogde leerresultaten beheerst. De afstudeeropdracht bestaat uit praktijkgericht onderzoek en een financiële paragraaf. In de afgelopen vijf jaar zijn vijf studenten afgestudeerd. De visitatiecommissie heeft de afstudeerwerken van deze studenten bestudeerd om zich een beeld te vormen van het eindniveau. Op basis van de bestudeerde afstudeerwerken concludeert de visitatiecommissie dat het eindniveau van de recenter afgestudeerde studenten voldoende is. Het oudste afstudeerwerk, opgeleverd in 2014, laat nog niet het inmiddels verwachte onderzoekende vermogen zien. Het hogere niveau van de nieuwere eindwerken laat zien dat LOI Hogeschool de afgelopen jaren sterk heeft ingezet op het onderwijs rond onderzoeksvaardigheden. De visitatiecommissie heeft er dan ook vertrouwen in dat de afstudeerwerken die vanaf nu worden opgeleverd, van voldoende kwaliteit zullen blijven.

De commissie kwalificeert op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie de gerealiseerde leerresultaten als **voldoende**.

Alle standaarden van het NVAO kader zijn positief beoordeeld (voldoende). Op die grond geeft de visitatiecommissie een positief advies inzake accreditatie van de bacheloropleiding Tourism Management van LOI Hogeschool. De commissie kwalificeert de opleiding als **voldoende**.

Namens de voltallige visitatiecommissie,
Utrecht, februari 2019

drs. Raoul van Aalst
Voorzitter

Aanbevelingen

Met het oog op de toekomst geeft de commissie de volgende suggesties ter overweging:

- De opleiding zou de beschreven eigen profilering voor het nieuwe programma ten aanzien van thematieken en de gerichtheid op de Nederlandse markt zichtbaarder kunnen maken in de beoogde leerresultaten, zodat deze meer eigen kleur krijgen. Daarnaast zijn de vier kerntaken uit het nieuwe opleidingsprofiel door hun algemene karakter beperkt richtinggevend voor de inrichting van het onderwijsprogramma; hier is nadere concretisering wenselijk;
- In het nieuwe programma kan de thematische clustering van modules, met afsluitende praktijkintegratiemodules en reflecties, voor studenten nog inzichtelijker worden gemaakt in de digitale leeromgeving.
- De commissie is van mening dat een actievere rol van de examencommissie bij kan dragen aan verdere kwaliteitsverbetering in toetsen en eindniveau. Met een oud en nieuw programma die nog enige tijd naast elkaar zullen bestaan lijkt dit de commissie extra zinvol.
- Er wordt in de afstudeerwerken beperkt gebruik gemaakt van (recente) artikelen als bronnen in de eindwerkstukken. De visitatiecommissie adviseert de opleiding om studenten meer te stimuleren en te ondersteunen bij het zoeken en benutten van relevante literatuur.

drs. Linda van der Grijspaarde
Secretaris

Inleiding

LOI Hogeschool biedt sinds september 2000 de bachelor Toerisme en Recreatie aan, eerst onder de naam Toerisme. Per 1 januari 2019 is de opleiding gestart met een volledig vernieuwd onderwijsprogramma. De opleiding beoogt dit programma onder de nieuwe naam Tourism Management aan te gaan bieden en vraagt bij deze onderwijsvisitatie toestemming voor het hanteren van de nieuwe naam.

De instelling

De Leidse Onderwijsinstellingen (LOI) bestaat sinds 1923. Het instituut is begonnen als een opleider voor administratief-economische cursussen. In de loop van het bestaan is de LOI uitgegroeid tot een onderwijsinstelling met een breed aanbod aan cursussen, mbo- en hbo-opleidingen. In 1996 is LOI Hogeschool als onderdeel van LOI opgericht. LOI Hogeschool is een private hogeschool gericht op de professionalisering van volwassenen, flexibel en in deeltijd via afstandleren, met sinds kort ook klassikale ondersteuning.

De opleidingen van LOI Hogeschool zijn flexibel opgezet zodat deze door studenten zijn te combineren met een full- of parttime baan en/of gezin. De individuele student is zelfsturend ten aanzien van zijn leerroute, de invulling van het portfolio, de keuze van het onderwerp in het afstudeeronderzoek en de mate van het vragen van begeleiding en het leren in een eigen tempo. Studenten kunnen dagelijks starten met een door hen gekozen opleiding.

De opleiding

1 januari 2019 is LOI Hogeschool gestart met een nieuw onderwijsprogramma voor de opleiding met de beoogde nieuwe naam Tourism Management. In dit rapport verwijst de visitatiecommissie naar het programma tot 1 januari 2019 met 'het oude programma' en naar het programma vanaf 1 januari 2019 met 'het nieuwe programma'. De visitatiecommissie beschrijft bij de standaarden waar relevant zowel het oude als het nieuwe programma.

In het oude programma studeren op dit moment nog ongeveer zeventig studenten. Deze studenten hebben zes jaar de tijd om het oude programma af te ronden, uiterlijk tot 1 januari 2025. Waar mogelijk krijgen de studenten de keuze om modules te volgen uit het nieuwe onderwijsprogramma.

Waar in het oude onderwijsprogramma de focus lag op het toeristische product en management, ligt de focus in het nieuwe programma op de meer commerciële en datamanagement-elementen van het werkveld. Daarnaast wordt in het nieuwe programma al vanaf het begin gestart met specifieke beroepsgerichte modules, terwijl in het oude programma meer generiek werd gestart met het aanleren van hbo-vaardigheden.

De visitatie

LOI Hogeschool heeft aan AeQui VBI opdracht gegeven de onderhavige visitatie uit te voeren. Hiertoe heeft AeQui in samenwerking met de opleiding een onafhankelijke en ter zake kundige commissie samengesteld. Met vertegenwoordigers van de opleiding heeft een voorbereidend gesprek plaatsgevonden. De opleiding is niet in een cluster van vergelijkbare opleidingen geplaatst.

De visitatie heeft op 16 januari 2019 plaatsgevonden volgens het programma dat in bijlage 2 is weergegeven. De commissie heeft de beoordeling in onafhankelijkheid uitgevoerd. Aan het einde van de visitatie is de opleiding in kennis gesteld van de bevindingen en conclusies van de commissie.

Deze rapportage is in concept toegestuurd aan de opleiding. De reactie van de opleiding is verwerkt tot deze definitieve rapportage.

Op initiatief van de opleiding gaat een ontwikkelgesprek plaatsvinden in april 2019. De resultaten van dit ontwikkelgesprek hebben geen invloed op de in dit rapport weergegeven beoordeling.

Naamswijziging

De opleiding is voornemens een naamswijziging door te voeren: van Toerisme en Recreatie naar Tourism Management. De opleiding vraagt toestemming voor deze naamswijziging.

Bevindingen

LOI Hogeschool heeft zitting in het landelijk overleg Tourism Management, het LOTM. Hieronder vallen het Hoger Toeristisch en Recreatief Onderwijs, de bachelor in Toerisme en Recreatie en de bachelor Vitaliteitsmanagement & Toerisme. In dit landelijk overleg is overeen gekomen dat de genoemde bacheloropleidingen op het terrein van toerisme verder gaan onder de naam Tourism Management. Dit is in het kader van de Heo-conversie en in lijn met de internationale naamgeving. De andere opleiders die zijn verenigd in het landelijk overleg hanteren deze

nieuwe titel al per 1 september 2018. LOI Hogeschool wenst de landelijke naamswijziging te volgen.

Overwegingen

Deze bevindingen in ogenschouw nemend, stemt de commissie in met de naamswijziging en adviseert de NVAO deze toe te kennen.

1. Beoogde leerresultaten

De visitatiecommissie kwalificeert op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie de beoogde leerresultaten als **voldoende**. De opleiding hanteert voor het oude programma als beoogde leerresultaten de tien competenties die zijn ontleend aan het Landelijk Opleidingsprofiel Toerisme en Recreatie uit 2014. Voor het nieuwe programma hanteert de opleiding als beoogde leerresultaten de vier kerntaken en de daaraan gerelateerde 28 kerntaak-specifieke leerresultaten zoals beschreven in het Landelijk Opleidingsprofiel Tourism Management 2018. De landelijke profielen en daarvan afgeleide leerresultaten zijn volgens de visitatiecommissie passend voor deze bacheloropleiding. De opleiding zou de beschreven eigen profilering voor het nieuwe programma ten aanzien van thematieken en de gerichtheid op de Nederlandse markt wel zichtbaarder kunnen maken in de beoogde leerresultaten, zodat deze meer eigen kleur krijgen. Daarnaast zijn de vier kerntaken uit het nieuwe opleidingsprofiel door hun algemene karakter beperkt richtinggevend voor de inrichting van het onderwijsprogramma en is concretisering gewenst. De opleiding onderhoudt goede contacten met het werkveld, onder andere via een sterke beroepsveldcommissie.

Bevindingen

Programma tot 1 januari 2019

De opleiding hanteert tien competenties als beoogde leerresultaten (bijlage 3). Deze beoogde leerresultaten zijn ontleend aan het Landelijk Opleidingsprofiel Toerisme en Recreatie uit 2010 dat door het toenmalige Landelijk Overleg Leisuren en Tourism Management is opgesteld.

Tot 1 september leidde de opleiding op tot de graad Bachelor of Business Administration (BBA). Per 1 september 2018 valt de opleiding onder de graad Bachelor of Arts (BA), een titel die geldt voor alle opleidingen die voor het grootste deel gericht zijn op taal en cultuur, management, media, communicatie, veiligheidskunde, en innovatie.

Programma vanaf 1 januari 2019

Het doel van de opleiding Tourism management van LOI Hogeschool is om studenten voor te bereiden op een functie als tourism professional. Studenten worden opgeleid tot professionals die in de sector een toeristisch en/of recreatief product kunnen creëren, dit vervolgens kunnen vermarkten en implementeren en die zich bezig houden met zowel de strategische ontwikkeling van de organisatie als ook operationele en leidinggevende taken uitvoeren.

In de zelfevaluatie beschrijft de opleiding dat het haar ambitie is om bij te dragen aan de groei en professionalisering van de branche, waaronder zij zowel toerisme en recreatie als horeca, retail en evenementen verstaat. De opleiding is voornemens om zich sterk te positioneren op de markt omdat LOI Hogeschool meent als commerciële opleider te begrijpen waar de toeristisch ondernemer behoefte aan heeft: kwaliteit, een flexibele instelling en snel en effectief handelen.

LOI Hogeschool richt zich, in tegenstelling tot een aantal vergelijkbare opleidingen in Nederland, vooral op de Nederlandse markt. Daarnaast onderscheidt de opleiding zich vooral met extra accenten op het gebied van (Europese) consumentenbescherming, de veranderende consument en de veranderende branche (duurzaamheid, beheersbaarheid en MVO).

De opleiding volgt het Landelijk Opleidingsprofiel Tourism Management 2018. De opleiding hanteert de vier in het profiel beschreven kerntaken als beoogde leerresultaten voor de opleiding. De kerntaken zijn: 1. Initiëren en creëren; 2. Realiseren en implementeren; 3. Vermarkten; en 4. Organiseren en managen. Aan deze kerntaken

zijn 28 kerntaak-specifieke leerresultaten gekoppeld. In bijlage 3 is een uitwerking van de beoogde leerresultaten opgenomen.

De aansluiting op het werkveld heeft LOI Hogeschool onder andere geborgd door het instellen van een beroepenveldcommissie (BVC). De BVC Tourism bestaat uit twee leden die de reisbranche, het werkveld inkomend toerisme en de zakelijke toeristische sector vertegenwoordigen. Deze BVC is onderdeel van de grotere BVC Commerce waarin diverse commerciële beroepen zijn vertegenwoordigd. De BVC Commerce bestaat uit nog eens zeven leden werkzaam in marketing, sales, communicatie of retail. De BVC is een stakeholder geweest bij de vaststelling van het onderwijsprogramma van de vernieuwde opleiding. Bovendien levert de BVC input over trends en ontwikkelingen en hoe deze een plek dienen te krijgen in de opleiding.

De visitatiecommissie heeft gesproken met de twee leden van de BVC Tourism. Zij gaven blijk van een actieve betrokkenheid bij de opleiding en van relevante, actuele kennis van het vakgebied.

De aansluiting op het werkveld heeft de opleiding verder geborgd door deelname aan het Landelijk Overleg Tourism Management. Daarnaast betreft de opleiding de docenten, die ook een aanstelling in de praktijk hebben, bij onderwijsvernieuwing. Ook de programmaleider heeft een aanstelling in het werkveld.

Overwegingen

De visitatiecommissie constateert dat de nieuwe opleiding het meest recente landelijke opleidingsprofiel volgt, waarbij de kerntaken uit dit profiel één op één zijn overgenomen als beoogde leerresultaten voor de opleiding. Het landelijke profiel is volgens de visitatiecommissie pas-

send voor deze bacheloropleiding. De visitatiecommissie wil de opleiding echter wel uitdagen om de beschreven eigen profilering ten aanzien van thematieken en de gerichtheid op de Nederlandse markt zichtbaar te maken in de beoogde leerresultaten, door deze enige eigen kleur te geven. Daarnaast stelt de visitatiecommissie vast dat de vier kerntaken door hun algemene karakter weinig richtinggevend zijn voor de inrichting van het onderwijsprogramma en dat mede daarom een nadere concretisering gewenst is. De uitwerking naar leerresultaten en moduleleeruitkomsten zijn volgens het panel wel specifiek, waarbij tevens de verbinding is gelegd naar zowel Dublin descriptoren als Heo-standaarden.

De beoogde nieuwe naam van de opleiding, Tourism Management, versterkt volgens de visitatiecommissie de noodzaak voor de opleiding om in haar profilering en beoogde leerresultaten duidelijk te maken dat zij geen internationale, Engelstalige bacheloropleiding is, maar zich vooral richt op de Nederlandse markt.

De visitatiecommissie heeft waardering voor de goede contacten die de opleiding onderhoudt met het beroepenveld. De BVC bestaat uit toegewijde leden die zich actief inzetten voor de opleiding. Daarnaast versterken de contacten met branche- en beroepsverenigingen en de inzet van een manager, docenten en ontwikkelaars uit de beroepspraktijk de input vanuit het werkveld.

Deze overwegingen in ogenschouw nemend, beoordeelt de commissie deze standaard als **voldoende**.

2. Onderwijsleeromgeving

De visitatiecommissie kwalificeert op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie de onderwijsleeromgeving als **voldoende**. De inhoud en het niveau van de programmaonderdelen van zowel het oude als het nieuwe programma waarborgen dat afgestudeerden voldoen aan de gehanteerde beoogde leerresultaten. De opleiding hanteert passende instroomeisen en de programma's sluiten aan bij de kwalificaties van de instromende studenten. De opleiding beschikt over voldoende docenten voor het verzorgen van het onderwijs. Er is voldoende expertise beschikbaar op de verschillende kennisgebieden van de opleiding. Het gehanteerde studiemateriaal is passend.

Het oude programma kenmerkt zich door een stevige algemene basis die het kader biedt van waaruit de student gaat handelen. Er is een sterke focus op managementvaardigheden. Gedurende de opleiding maken de studenten praktijkintegratieopdrachten, waarin zij de verbinding leggen met hun beroepspraktijk. Aangezien het onderwijsprogramma nog zes jaar wordt aangeboden voor lopende studenten, is het van belang dat de opleiding het programma regelmatig actualiseert. Daarnaast dient de opleiding te zorgen voor de mogelijkheid voor het volgen van meer recreatieve en toeristische modules, aangezien dit aan de beperkte kant is en studenten hier behoefte aan hebben.

Het nieuwe programma is verdeeld in acht clusters met modules die goed aansluiten op het actuele beroepsprofiel. De modules weerspiegelen het meer commerciële karakter van het nieuwe programma en de vergrote nadruk op het vakgebied. De thematische clustering van modules met afsluitende praktijkintegratiemodules en reflecties kan voor studenten inzichtelijker worden gemaakt in de digitale leeromgeving.

Bevindingen

Programma tot 1 januari 2019

Er studeren ongeveer zeventig studenten in dit programma, variërend van bijna afgestudeerd tot gestart in 2018. Zij hebben vanaf inschrijving 6 jaar de tijd om dit programma af te ronden.

Het programma bestaat uit de propedeuse van 60 EC en uit de hoofdfase van 180 EC. De opleiding kenmerkt zich door een stevige algemene basis die het kader biedt van waaruit de student gaat handelen. De modules zijn verdeeld over vijf leerlijnen: de conceptuele leerlijn, de praktijkleerlijn de hbo-vaardigheden leerlijn, de onderzoeksleerlijn en de studieloopbaan leerlijn. Het eerste studiejaar start met generieke leerstof op het gebied van onderzoeksvaardigheden, rapporteren, communicatie en studievaardigheden. Vervolgens wordt deze generieke basis vervlochten met een conceptuele leerlijn waarin kennis werd gemaakt met het beroep en de branche.

Deze theoretische leerlijn wordt gaandeweg de opleiding steeds specialistischer en complexer.

In de hoofdfase is ruim aandacht voor de commerciële vaardigheden die de (toekomstig) beroepsbeoefenaar binnen de toeristische sector dient te beheersen. Er is een sterke focus op managementvaardigheden, van project- en veranderenmanagement tot personeelsmanagement en strategisch management. In de conceptuele leerlijn is er specifiek aandacht voor de ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid en maatschappelijk verantwoord ondernemen in de branche. Het laatste cluster in de hoofdfase legt het accent op internationaal management en internationalisering.

Gedurende de opleiding maken de studenten zeven zogenaamde praktijkintegratieopdrachten (3 EC). Hierin leggen zij de verbinding met de eigen beroepspraktijk.

De visitatiecommissie heeft drie studenten van de opleiding gesproken. Eén van hen is in 2018 gestart met de opleiding, de andere twee enkele jaren geleden. De studenten spraken zich positief uit over de opleiding. Zij vonden het passend dat de opleiding zich sterk richt op management en vinden de verbinding met het toeristische werkveld, vooral in de integratieopdrachten maar ook in het onderwijs, voldoende. Praktische vaardigheden krijgen voldoende aandacht, bijvoorbeeld tijdens lesdagen, in inzendopgaven, of in praktijkintegratieopdrachten en in de stage. De studenten maken weinig gebruik van de mogelijkheid om een coach te raadplegen bij studievertraging of problemen. De digitale leeromgeving voldoet volgens de studenten maar kan wel moderner en beknopter worden gemaakt. Ook gaven de studenten aan behoefte te hebben aan digitale lesstof in plaats van of samen met de papieren documentatie. Een verbeterpunt is volgens hen de snelheid waarmee de opleiding bereikt kan worden via de algemene telefonische helpdesk. De studenten gaven aan dat zij hebben vernomen dat de opleiding eraan werkt om een mogelijkheid te creëren voor een directere verbinding.

Eén van de drie studenten waar de visitatiecommissie mee sprak, is gestart met afstuderen. Deze student voelt zich hier goed op voorbereid, doordat er onder andere in praktijkintegratieopdrachten al is geoefend met het doen van onderzoek.

In het studentenhoofdstuk in het zelfevaluatie-rapport spreken de studenten zich kritisch doch voornamelijk positief uit over het onderwijsprogramma. Het programma is volgens de studenten logisch opgebouwd en op het niveau dat zij van een hbo-opleiding verwachten. Zij vinden dat er veel aandacht wordt besteed aan marketing- en managementvakken en hebben behoefte aan meer vakinhoudelijke modules gericht op recreatie en reizen. Dit zou volgens de studenten bijvoorbeeld in een minor kunnen.

Programma vanaf 1 januari 2019

Er zijn op het moment van de visitatie enkele studenten gestart met het nieuwe programma.

Het deeltijdprogramma van de opleiding bestaat uit de propedeuse van 60 EC en uit de hoofdfase van 180 EC.

Het programma is verdeeld in acht clusters van 30 EC. Voorbeelden van clusters zijn Toeristisch ondernemen en De klant centraal. Ieder cluster bestaat uit een aantal modules van 5 EC of 10 EC, passend bij het thema. Dit zijn opleidings-specifieke modules (zoals Productkennis Toerisme), domeinspecifieke modules, die worden medegebruikt door andere opleidingen in het domein Commerce (zoals Marketing) en generieke modules, die worden aangeboden aan alle bacheloropleidingen (zoals Inleiding Onderzoek). In bijlage 3 is een overzicht van de clusters en bijbehorende modules opgenomen. De student sluit een cluster af met een praktijkintegratiemodule waarin de student de theorie direct in de praktijk brengt.

In het zesde cluster kiest de student voor één van de twee specialisaties, als minor: 1. Eventmanagement: aandacht voor de operationele zaken rondom het organiseren van zakelijke, toeristische en recreatieve evenementen; en 2. Touroperating: extra verdieping in internationalisering en de Europese consumentenbescherming, waarbij het accent met name ligt op de Europese richtlijn Pakketreizen, maar waar ook ruimte is voor andere Europese wetgeving en beleid.

Voor de eerste zes clusters heeft de opleiding programmaleeruitkomsten geformuleerd. Deze programmaleeruitkomsten zijn afgeleid van de vier kerntaken die de opleiding als beoogde leerresultaten hanteert, en bouwen op tot bachelorniveau. De laatste twee clusters betreffen de stage en het afstuderen. Hiervoor heeft de opleiding algemene programmaleeruitkomsten geformuleerd.

De opleiding heeft de programmaleeruitkomsten vertaald in leeruitkomsten voor de modules. De opleiding is nog bezig met de verdere uitwerking van de modules. Ten tijde van het visitatiebezoek werkte de opleiding aan de modules uit het tweede cluster. Het eerste cluster was gereed.

LOI Hogeschool biedt de opleiding alleen aan als afstandsopleiding (thuisstudie). Voor de toekomst ambiert de hogeschool de opleiding ook onder de noemer LOI Klassikaal aan te gaan bieden. Studenten kunnen dan bij inschrijving zelf kiezen welke onderwijsvorm hen het meeste aanspreekt. In de huidige afstandsopleiding is er een verplichte contactdag opgenomen bij drie modules.

De modules zijn verdeeld over vijf leerlijnen: de conceptuele leerlijn, de hbo-vaardigheidsleerlijn, de onderzoeksleerlijn, de beroepsgerichte leerlijn en de studieloopbaanleerlijn.

In de conceptuele leerlijn verzorgt de opleiding modules die een sterk inhoudelijk verband kennen met de specifieke vakinhoudelijke taken van de tourism professional. Het zijn modules die in ieder thema de theorie en vakkennis aanreiken. De leerlijn bevat 34 modules die voorzien in vakinhoudelijke theorie, waarvan 20 beroepsspecifieke modules. De vakinhoudelijke modules betreffen modules waarbij commerciële vaardigheden, psychologische en digitale marketing en (internationale) managementvaardigheden centraal staan.

De hbo-vaardigheidsleerlijn voorziet in het aanleren van vaardigheden waarover iedere hbo-afgestudeerde dient te beschikken. Het ontwikkelen van essentiële vaardigheden, zoals communicatieve en onderzoeksvaardigheden en een kritische beroepshouding wordt in de propedeuse aangeboden in de modules Effectief communiceren, Inleiding onderzoek doen en Algemene beroepsoriëntatie. Bij deze hbo-vaardighedenlijn wordt bij een aantal modules een praktijkdag

georganiseerd om de vaardigheden met medestudenten te oefenen.

In de onderzoeksleerlijn staat het doen van onderzoek centraal. Startpunt van deze leerlijn is de module Inleiding onderzoek doen in het eerste jaar. In de praktijkintegratiemodules leren studenten elementen van onderzoeken te ontwikkelen en toe te passen.

In de beroepsgerichte leerlijn ligt het accent op competentieontwikkeling in de actuele beroepspraktijk. In de praktijkintegratiemodules daagt de opleiding de student uit om de praktijk met de opgedane theorie te verbinden.

In de studieloopbaanleerlijn staat de persoonlijke ontwikkeling van de student centraal. Het accent in deze leerlijn ligt op coaching, reflectie, bevlogenheid voor het vak en het eigen functioneren. Deze leerlijn is geïntegreerd in de module Portfolio. Deze module loopt over de hele opleiding heen. Na ieder cluster reflecteert de student op zijn studievoortgang en competentieontwikkeling. Hij kijkt terug en vooruit en bespreekt dit met de coach. De module Portfolio wordt afgesloten met een eindverslag over de competentieontwikkeling. Dit eindverslag met bewijzen wordt besproken op de mondelinge afstudeerzitting.

De opleiding beschrijft een aantal wijzigingen voor het vernieuwde programma, die beogen dat de opleiding beter aansluit op de wensen van het werkveld. Ten eerste is de opleiding minder generiek van aard door onder andere al in het eerste cluster te starten met modules die een inleiding geven in marketing en toerisme. Ook wordt eerder dan voorheen aandacht besteed aan moderne technologische marketinginstrumenten. De twee specialisaties in het zesde cluster bieden verdieping die volgens de opleiding gevraagd wordt door de sector. De wens om internationalisering meer te verweven in de opleiding is vertaald in de specialisatie Touroperating waarin de onderwerpen international &

cross cultural management en Europese consumentenbescherming uitgebreid worden uitgelicht. De laatste wijziging die de opleiding benoemt, is het meer dan voorheen volgen van een concentrische lijn: van oriëntatie en praktijk naar onderzoek en inzicht naar strategie en implementatie naar verdieping.

De twee leden van de beroepenveldcommissie waar de visitatiecommissie mee sprak, spraken zich positief uit over het nieuwe programma. Zij waren van mening dat er een zeer actueel programma wordt aangeboden. Als voorbeeld noemden zij de aandacht voor de effecten op het werkveld van de nieuwe Europese wetgeving, die zowel geïntegreerd in modules als in een eigen module aan bod komt. Zij gaven aan dat zij het belangrijk vinden dat de opleiding zichzelf ieder half jaar de vraag stelt waar zij het programma moet actualiseren, aangezien het een zich sterk ontwikkelend werkveld betreft.

Personeel

Studenten worden tijdens de opleiding begeleid en beoordeeld door docenten (online en op beperkte schaal door middel van klassikale begeleiding), examencorrectoren (beoordelaars schriftelijke examens), coaches (begeleiding online/Skype en beoordelaars opdrachten), afstudeerbegeleiders (persoonlijke begeleiding) en afstudeerdocenten (begeleiding op afstand en beoordelaars opdrachten). Docenten zijn niet bij LOI Hogeschool in dienst, maar op freelancebasis aan LOI verbonden.

Het merendeel van de docenten is werkzaam in de beroepspraktijk. Dit geldt ook voor ontwikkelaars en beoordelaars van het lesmateriaal.

Per module zijn meerdere docenten beschikbaar voor het nakijken van inzendopgaven en het beantwoorden van vragen. Minimaal worden twee docenten per module ingezet zodat bij afwezigheid vervanging aanwezig is. Richtinggevend voor de inzet van docenten is de reactietermijn. De vereiste reactietermijn voor inzendingen is twee dagen (48 uur). Voor praktijk-

opdrachten en inzendingen met betrekking tot het afstuderen is de reactietermijn vijf- tot tien werkdagen. Indien deze termijn niet gerealiseerd kan worden, worden extra of andere docenten ingezet.

Studenten worden gedurende de gehele looptijd van hun opleiding begeleid door de opleidingscoach (hierna: coach). De coach is het eerste aanspreekpunt bij (studie)problemen. Daarnaast is de coach gesprekspartner en begeleider, voor alle onderwerpen die te maken hebben met de procesmatige kant van de studie (bijvoorbeeld de voortgang, motivatie, keuzes voor module/specialisatie, discipline), en biedt ondersteuning als dat door de student wordt gevraagd. Verder heeft de coach ook een adviserende rol over de studievoortgang en competentieontwikkeling. Aan het einde van de opleiding beoordeelt de coach het portfolio van de student in zijn geheel. Gedurende de gehele opleiding mag de student onbeperkt een beroep doen op de coach en de docenten.

Uit evaluaties blijkt dat studenten soms een meer proactieve houding wensen van de opleidingscoach. In de huidige opzet van het coachingsysteem wordt van de student input verwacht: de student moet zelf aan de slag, waarop de coach reageert. Dit strookt met het didactisch model van LOI Hogeschool dat enerzijds op flexibiliteit en anderzijds op vraaggerichtheid steunt. Wel zijn in het huidige programma meer (en deels verplichte) contactmomenten met de coach opgenomen om de studievoortgang en de competentie-ontwikkeling te bespreken. Ook zijn er skypegesprekken toegevoegd waardoor het contact met de coach is geïntensiveerd en persoonlijker is geworden.

De opleiding biedt voor de docenten jaarlijks een informatiebijeenkomst aan. In 2016 en begin 2017 is er een workshop e-coaching georganiseerd om de docenten te ondersteunen in hun begeleidende rol. In 2017 is specifiek ingegaan op de waarde van de docent en de ontwikkeling van de rol van de docent in de toekomst. In het najaar van 2018 is opnieuw een docentenpanel georganiseerd waarin het thema 'feedback geven' naar studenten centraal stond.

Het opleidingsmanagement van LOI Hogeschool bestaat uit de programmamanager, servicemanager en realisatiemanager. Zij managen de opleiding ieder vanuit hun eigen scope. De programmamanager is verantwoordelijk voor de opbouw van het programma en de aansluiting op de ontwikkelingen in de beroepspraktijk en de markt middels herzieningen en nieuwe modules of programma's. Hij werkt hierbij samen met de programmaleider. De servicemanager is verantwoordelijk voor het lopende programma en de bijbehorende begeleiding en beoordeling. Hij is het eerste aanspreekpunt van studenten en docenten en initieert actualisatie. De realisatiemanager is verantwoordelijk voor de ontwikkeling van het lesmateriaal en de leeromgeving en werkt hierbij samen met ontwikkelaars en beoordelaars.

Voorzieningen

Voor alle hbo-opleidingen van LOI Hogeschool is een digitale leeromgeving ingericht, LOI Campus. In LOI Campus wordt de verbinding gelegd tussen kennis en praktijk en tussen studenten en begeleiders. Ook wordt voorzien in oefenexamens, verdiepmogelijkheden, praktijkopdrachten en zelfevaluatie.

De studenten krijgen lesmateriaal aangereikt dat deels bestaat uit boeken en deels uit lesmateriaal dat in opdracht van LOI Hogeschool is samengesteld. Bij een groot aantal modules maakt de opleiding gebruik van eigen lesmateriaal. Dit kent een uniforme opzet waardoor het geschikt is voor zelfstudie met begeleiding op afstand.

Naast de voorgeschreven literatuur voorziet de leeromgeving regelmatig in aanvullende literatuur en er is een mediatheek met verwijzingen naar relevante onderwerpen.

Overwegingen

De visitatiecommissie heeft zowel het oude als het nieuwe onderwijsprogramma bestudeerd en besproken met het management, de beroepenveldcommissieleden, studenten en docenten. De visitatiecommissie stelt vast dat de inhoud en het niveau van de programmaonderdelen van

beide programma's waarborgen dat afgestudeerden voldoen aan de gehanteerde beoogde leerresultaten. De opleiding hanteert volgens de visitatiecommissie passende instroomeisen en de programma's sluiten aan bij de kwalificaties van de instromende studenten. De visitatiecommissie constateert dat de opleiding beschikt over voldoende docenten voor het verzorgen van het onderwijs. Er is voldoende expertise beschikbaar op de verschillende kennisgebieden van de opleiding.

Hieronder beschrijft de visitatiecommissie de specifieke overwegingen voor beide onderwijsprogramma's.

Programma tot 1 januari 2019

De visitatiecommissie die de opleiding in 2010 visiteerde, stelde vast dat het aantal vakken dat zich specifiek richtte op het toeristische vakgebied, beperkt was. De huidige visitatiecommissie constateert dat dit ten tijde van de visitatie in januari 2019 voor het oude programma nog steeds het geval is. Pas in het nieuwe programma is er meer vakspecifieke aandacht door het verdubbelen van het aantal specifieke opleidingsmodules. Wel stelt de visitatiecommissie vast dat de focus op de toeristische context is verbeterd door de invoering van de praktijkintegratieopdrachten. Doordat elk thema wordt afgesloten met een praktijkintegratie-opdracht wordt de koppeling tussen de theorie en de praktijk gelegd. Mede aangezien ook de studenten in het oude programma aangeven dat zij behoefte hebben aan meer vakinhoudelijke modules gericht op recreatie en reizen, raadt de visitatiecommissie de opleiding wel aan om de huidige studenten mogelijkheden te bieden om meer recreatieve en toeristische vakken te volgen, bijvoorbeeld door nieuwe modules ook voor hen open te stellen.

Aangezien studenten nog zes jaar in het oude programma kunnen studeren, vraagt de visitatiecommissie met klem aandacht voor het actueel houden van dit programma. De opleiding

dient in kaart te brengen welke modules in ieder geval periodieke actualisatie nodig hebben en daarnaast het gehele programma regelmatig op actualiteit te (laten) doorlichten en waar nodig aan te passen. De Onderwijs- en examenregeling dient ook - naast de regeling van het nieuwe programma - ieder jaar zorgvuldig te worden beoordeeld (onder andere door de examencommissie) alvorens deze wordt vastgesteld. Waar mogelijk dienen de studenten proactief te worden gewezen op de mogelijkheid om nieuwe modules te integreren in hun studieprogramma. De huidige studenten waar de visitatiecommissie mee sprak, waren hiervan nog niet op de hoogte.

De visitatiecommissie concludeert dat de opleiding passende literatuur aanbiedt, die voor het grootste deel speciaal door LOI Hogeschool is geschreven. Het studiemateriaal is als overwegend theoretisch te karakteriseren. De visitatiecommissie raadt de opleiding in aansluiting op het vorige advies aan om het studiemateriaal waar nodig te blijven actualiseren.

Het rendement van de opleiding is laag; weinig studenten doorliepen tot nu toe de gehele bacheloropleiding. De visitatiecommissie kan zich vinden in de argumentatie van LOI Hogeschool om, gezien de aard van de instelling, het afstudeerrendement als indicator niet voorop te stellen. Wel vindt de visitatiecommissie het van belang om de oorzaken voor de lage rendementen grondig te blijven onderzoeken.

Programma vanaf 1 januari 2019

De visitatiecommissie heeft waardering voor de vertaling van het profiel voor het nieuwe onderwijsprogramma in programmaleeruitkomsten bij acht herkenbare, praktijkgerichte onderwijsclusters van 30 EC. Deze leeruitkomsten weerspiegelen het vakgebied en zijn herkenbaar geformuleerd voor zowel studenten, docenten als leden uit het werkveld. De de visitatiecommissie vraagt nog wel om een concretere uitwerking van de leeruitkomsten van het zevende en achtste cluster. Deze clusters betreffen de stage en het af-

studeren en worden door LOI hogeschool als generiek gezien voor alle bacheloropleidingen. Een nadere concretisering in leeruitkomsten van deze laatste clusters voor de opleiding is mede nodig om concrete beoordelingscriteria voor het vakgebied van Tourism Management te kunnen afleiden. De visitatiecommissie is namelijk van mening dat de huidige indicatoren voor de beoordeling van de stage weinig richtinggevend zijn.

De visitatiecommissie raadt de opleiding aan vaart te maken met de uitwerking van de modules vanaf het tweede cluster om de flexibele opzet van de opleiding mogelijk te maken. Voor studenten die binnenkort gaan instromen is het nu nog slechts zeer beperkt mogelijk om een eigen leerroute te kiezen.

De visitatiecommissie is positief over de praktijkintegratiemodules, waar ieder cluster mee wordt afgesloten. Deze modules zijn een verdere versterking van de aansluiting op de beroepspraktijk en de opbouw in het aanleren van onderzoeksvaardigheden, waar met de praktijkintegratieopdrachten in het oude programma al een goede start was gemaakt.

De visitatiecommissie stelt vast dat de opleiding heeft gekozen voor een aantal nieuwe modules die goed aansluiten op het actuele beroepsprofiel. De modules weerspiegelen het meer commerciële karakter van het nieuwe programma met onder andere aandacht voor data en consumentinzicht, klantbinding en imago. De visitatiecommissie is het met de beroepenveldcommissie eens dat de opleiding periodiek het onderwijsprogramma opnieuw tegen het licht moet houden om dit zo actueel mogelijk te houden.

De visitatiecommissie spreekt zich positief uit over de onderzoeksleerlijn. Met behulp van de modules uit deze leerlijn worden de studenten goed voorbereid op het doen van zelfstandig onderzoek en de verschillende vormen van onderzoek komen adequaat aan bod. Wel is volgens de visitatiecommissie aandacht nodig voor bronnengebruik. Studenten kiezen te snel voor (niet wetenschappelijke) teksten van internet. Studenten kunnen meer worden gestimuleerd

om zelf bronnen te zoeken en de waarde van bronnen in te schatten, ook van meer theoretische aard, waardoor afstudeerwerken kunnen winnen aan kwaliteit.

De visitatiecommissie concludeert dat de opleiding passend studiemateriaal aanbiedt, dat voor het grootste deel speciaal voor LOI Hogeschool is geschreven. De visitatiecommissie daagt de opleiding wel uit om het studiemateriaal waar nodig te blijven actualiseren.

De visitatiecommissie ziet dat LOI Hogeschool een beproefde, goed ontwikkelde vorm van afstandsonderwijs aanbiedt. Er is sprake van een gebruiksvriendelijk systeem met goede elementen. Wel vindt de visitatiecommissie dat het systeem verder geoptimaliseerd kan worden. De visitatiecommissie stelt vast dat LOI Hogeschool hier oog voor heeft en aanpassingen doet ter optimalisatie.

De visitatiecommissie vraagt bij de optimalisatie van de leeromgeving aandacht voor de wijze waarop de opleiding het profiel van de opleiding, de beoogde leerresultaten en de opbouw en structuur van het onderwijsprogramma inzichtelijk maakt voor de studenten. Op dit moment presenteert de opleiding een lineaire structuur van alle modules. De wijze waarop de opleiding in thema's (clusters van 30 EC) met bijbehorende concrete programmaleeruitkomsten is ingedeeld is in de leeromgeving niet zichtbaar, waardoor het voor studenten onder andere niet duidelijk is dat de praktijkintegratiemodules de kennis en vaardigheden van het gehele thema omvatten. Daarnaast krijgen de studenten niet

eenvoudig (het staat alleen in de OER) zicht op beoogde leerresultaten en de daarvan afgeleide programmaleeruitkomsten die ten grondslag liggen aan de moduleleeruitkomsten. In de richtlijnen bij de reflecties die de studenten per cluster moeten uitvoeren, is ook geen verwijzing naar (programma)leeruitkomsten opgenomen. Hierdoor ontstaat het risico dat deze reflecties te vrijblijvend zijn en leren de studenten onvoldoende de link te leggen tussen hun persoonlijke groei en de beoogde leerresultaten van de opleiding. De visitatiecommissie adviseert de opleiding de structuur in LOI Campus en de invulling van reflectieopdrachten aan te passen zodat voor studenten een optimaal inzicht in het programma ontstaat. Het is volgens de visitatiecommissie niet voldoende dat de informatie over de opbouw en de structuur van de opleiding in de Onderwijs- en examenregeling is opgenomen; ook in de digitale omgeving dient deze informatie zichtbaar te zijn.

Er is sprake van een zich sterk ontwikkelend vakgebied. De visitatiecommissie vindt het wenselijk dat de opleiding bij de ontwikkeling van de nieuwe opleiding scherp monitort of de ontwikkelaars voldoende in staat zijn om nieuwe actualiteiten te verwerken en te initiëren en dit kunnen vertalen in een innovatief en uitdagend programma, waarbij ook gebruik wordt gemaakt van wetenschappelijke, Engelstalige literatuur.

Deze overwegingen in ogenschouw nemend, beoordeelt de commissie deze standaard als **voldoende**.

3. Toetsing

De visitatiecommissie kwalificeert op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie de toetsing als **voldoende**. Studenten sluiten iedere module af met een individuele toets. De toetsen laten een opbouw in complexiteit en beheersingsniveau zien naarmate de studie vordert. Er is sprake van een stevige toetsing van de body of knowledge in de schriftelijke examens, waarin casussen passend worden afgewisseld met meerkeuzevragen. De student rondt een cluster af met een praktijkintegratieopdracht in een praktijkintegratiemodule. Deze opdrachten zorgen voor een goede integratie tussen de praktijk en de opleiding en kennen een goede opbouw in het (leren) doen van onderzoek.

De visitatiecommissie stelt vast dat de opleiding maatregelen treft om de kwaliteit van de toetsing te borgen. De examencommissie geeft haar taak om de kwaliteit van toetsen en tentamens te borgen en zich een eigenstandig oordeel te vormen over het eindniveau van de opleiding voldoende vorm. Wel is de commissie van mening dat dit aan de beperkte kant is geweest in de afgelopen jaren, en dat een actievere rol bij kan dragen aan verdere kwaliteitsverbetering in toetsen en eindniveau. Met een oud en nieuw programma die nog enige tijd naast elkaar zullen bestaan lijkt dit de commissie extra zinvol.

Bevindingen

Elke module wordt afgesloten met een toets. Op basis van de beoogde leeruitkomsten van een module bepaalt de opleiding de toetsvorm. De meeste modules worden afgesloten met een schriftelijk examen of een praktijkopdracht. Een enkele module wordt met een mondeling examen afgesloten.

De toetsing in het oude programma is vergelijkbaar met de toetsing in het nieuwe programma, waarbij de praktijkintegratieopdrachten van 3 EC zijn vervangen door omvangrijkere praktijkintegratiemodules met praktijkopdrachten van 5 EC.

Schriftelijke examens van de LOI worden flexibel afgenomen. Dit betekent dat de student zelf kan bepalen waar en wanneer hij het examen aflegt.

De studenten stellen gedurende de opleiding een portfolio samen, waarin zij alle opdrachten opnemen en per cluster een reflectie invoegen op hun ontwikkeling.

Voor de student is de wijze van toetsing inzichtelijk gemaakt in LOI Campus. Hier treft de student een examenoverzicht aan, evenals de Onderwijs- en examenregeling, waarin opgenomen

staat welke toetsen er afgelegd moeten worden en wat het aantal te behalen EC per toets is. In diezelfde leeromgeving worden ook de door de student behaalde resultaten weergegeven. In LOI Campus zijn oefenopgaven, kennistrainers en oefentoetsen opgenomen bij de verschillende modules.

De studenten waar de visitatiecommissie mee sprak, vonden de toetsen goed aansluiten op het onderwijs. Zij voelden zich bij toetsen goed voorbereid, mede door de oefenopgaven in LOI Campus. In het studentenhoofdstuk in het zelf-evaluatierapport spreken de studenten zich wisselend uit over de kwaliteit van de toetsing. Enkele studenten vinden de lesstof niet altijd voldoende aansluiten op de examens of missen duidelijke criteria voor examens.

Alle summatieve schriftelijke en mondelinge examens worden door twee onafhankelijk van elkaar opererende examinatoren beoordeeld. Uitzondering hierop zijn de praktijkintegratieopdrachten. Hier wordt een indirecte dubbele beoordeling achteraf toegepast, via het portfolio van de student en tijdens de mondelinge afstudeerzitting.

De summatieve toetsen in de vorm van schriftelijke of mondelinge examens worden geconstrueerd door de toetsontwikkelaar en op kwaliteit beoordeeld door de toetsbeoordelaar en door de toetsdeskundige.

De toetsing, diplomering en de borging van het eindniveau van de opleiding valt onder verantwoordelijkheid van de domeinexamencommissie Commerce, Law & Tourism, een autonome examencommissie die verantwoordelijk is voor borging van inhoud en het niveau van de toetsproducten, het eindniveau van de opleiding en voor de getuigschriften in het domein. De eindverantwoordelijkheid voor de kwaliteit en het proces van examinering ligt bij de Centrale Examencommissie van de LOI.

Overwegingen

De visitatiecommissie bestudeerde verschillende examens en opdrachten en concludeert dat de kwaliteit daarvan aan de maat is. De toetsen laten een opbouw in complexiteit en beheersingsniveau zien naarmate de studie vordert.

De visitatiecommissie heeft waardering voor de koppeling van onderzoek aan praktijk in de integratieopdrachten; juist in de praktijk wordt zichtbaar wat onderzoek inhoudt, hoe onderzoek wordt toegepast en wat het organisaties concreet kan opleveren. Er is sprake van een stevige toetsing van de body of knowledge in de schriftelijke examens, waarin casussen passend worden afgewisseld met meerkeuzevragen. De gekozen toetsvormen sluiten volgens de visita-

tiecommissie aan op de aan te tonen leerresultaten.

De visitatiecommissie stelt vast de opleiding goede maatregelen treft om de kwaliteit van de toetsing te borgen, onder andere met een volledig toetsbeleid.

De visitatiecommissie concludeert dat de examencommissie haar taak om de kwaliteit van de toetsing en beoordeling te borgen en zich een eigenstandig oordeel te vormen over het eindniveau van de opleiding voldoende vormgeeft. De taakverdeling tussen de CELOI en de examencommissie van het domein Commerce is adequaat. De verantwoordelijkheid van de CELOI ligt zichtbaar op procedureel en beleidsmatig vlak terwijl de inhoudelijke borging plaatsvindt in de verschillende domeincommissies. Wel stelt de visitatiecommissie vast dat de aandacht vanuit de domeincommissie voor de oude en nieuwe opleiding de afgelopen jaren aan de beperkte kant is geweest. De kwaliteit van de eindwerken en van bijvoorbeeld de OER-en van zowel de oude als de nieuwe opleiding vragen de komende jaren bijzondere aandacht en de visitatiecommissie vraagt de examencommissie met klem om regelmatig de kwaliteit van examens en van afstudeerwerken te monitoren.

Deze overwegingen in ogenschouw nemend, beoordeelt de commissie deze standaard als **voldoende**.

4. Gerealiseerde leerresultaten

De visitatiecommissie kwalificeert op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie de gerealiseerde beoogde leerresultaten als **voldoende**. De opleiding wordt afgesloten met een afstudeeropdracht waarbij de student moet aantonen dat hij de beoogde leerresultaten beheerst. De afstudeeropdracht bestaat uit praktijkgericht onderzoek en een financiële paragraaf. In de afgelopen vijf jaar zijn vijf studenten afgestudeerd. De visitatiecommissie heeft de afstudeerwerken van deze studenten bestudeerd om zich een beeld te vormen van het eindniveau. Op basis van de bestudeerde afstudeerwerken concludeert de visitatiecommissie dat het eindniveau van de recenter afgestudeerde studenten voldoende is. Het oudste afstudeerwerk, opgeleverd in 2014, laat nog niet het inmiddels verwachte onderzoekende vermogen zien. Het hogere niveau van de nieuwere eindwerken laat zien dat LOI Hogeschool de afgelopen jaren sterk heeft ingezet op het onderwijs rond onderzoeksvaardigheden. De visitatiecommissie heeft er dan ook vertrouwen in dat de afstudeerwerken die vanaf nu worden opgeleverd, van voldoende kwaliteit zullen blijven. Er wordt in de afstudeerwerken beperkt gebruik gemaakt van (recente) artikelen als bronnen in de eindwerkstukken. De visitatiecommissie adviseert de opleiding om studenten meer te stimuleren en te ondersteunen bij het zoeken en benutten van relevante literatuur.

Bevindingen

Studenten sluiten de opleiding af met een afstudeeropdracht. Voor de afstudeeropdracht verricht de student praktijkgericht onderzoek en schrijft daarover een afstudeerverslag inclusief een financiële paragraaf. Het onderwerp moet matchen met het werkterrein en de overige eisen die zijn verwoord in de Onderwijs- en examenregeling. Bij de afstudeeropdracht speelt de werkplek een essentiële rol. Als de student geen relevante werkomgeving heeft voor het uitvoeren van de afstudeeropdracht dan dient hij stage te lopen. De stageperiode kan in dat geval ook worden gebruikt als locatie voor het uitvoeren van het praktijkgerichte (afstudeer) onderzoek.

LOI Hogeschool hanteert voor zowel studenten als afstudeerbegeleiders en- beoordelaars een afstudeerhandleiding met matrices waarin is aangegeven aan welke onderwerpen en criteria zowel de onderzoekszopzet als het afstudeerverslag dient te voldoen. Het verslag wordt altijd beoordeeld door twee beoordelaars om zo de onafhankelijkheid en objectiviteit te waarborgen. Een van de twee beoordelaars is de afstudeerbegeleider, de ander is een onafhankelijke beoordelaar. In voorkomende gevallen wordt een derde beoordelaar ingezet en de supervisor kijkt

bij nog niet ervaren afstudeerdocenten op de achtergrond mee.

Nadat het afstudeerwerk met een voldoende is becijferd, vindt er een mondelinge afstudeerzitting plaats met de afstudeerbegeleider en opnieuw een tweede beoordelaar. In deze mondelinge zitting komen zowel het afstudeerverslag als de inhoud van het portfolio aan de orde.

De examencommissie onderzoekt steekproefsgewijs de kwaliteit en het niveau van de afstudeerwerken.

De opleiding presenteert in de zelfevaluatie geen informatie over waar eigen afgestudeerden terecht komen. Uit onderzoek onder alumni van bij het landelijk overleg aangesloten hogescholen gezamenlijk blijkt dat iets minder dan een vijfde deel van de afgestudeerden een baan vindt in de marketing & consultancy sector, op de voet gevolgd door een baan binnen de gastvrijheidsbranche (14%) en touroperating (13%). Daarnaast vinden alumni banen in sectoren als informatietechnologie, onderwijs, retail, food & beverages, of bij een overheidsinstantie.

Overwegingen

Om zich een oordeel te vormen over het eindniveau van de studenten, heeft de visitatiecommissie de vijf afstudeerwerken gelezen van de studenten die zijn afgestudeerd in de laatste vijf jaar (zie bijlage 5). Eén afstudeerwerk is geschreven in 2014, drie in 2015 en één in 2017. Gezien het geringe aantal afgestudeerden kon de visitatiecommissie zich slechts een beperkt beeld vormen van het eindniveau van de studenten. De afstudeerwerken zijn uitgevoerd in de context van toerisme en recreatie en de onderzoeksonderwerpen passen volgens de visitatiecommissie bij het profiel van de opleiding. De eindwerkstukken zien er verzorgd uit en het taalgebruik is voldoende. De visitatiecommissie stelt vast dat de afstudeerwerken van voldoende niveau zijn, behalve het oudste afstudeerwerk uit 2014. Het hogere niveau van de nieuwere eindwerken laat zien dat LOI Hogeschool de afgelopen jaren sterk heeft ingezet op het onderwijs rond onderzoeksvaardigheden. De visitatiecommissie heeft er dan ook vertrouwen in dat de afstudeerwerken die vanaf nu worden opgeleverd, van voldoende kwaliteit zullen zijn. Zoals bij standaard 3 al is benoemd, vindt de visitatiecommissie het wel belangrijk dat de examencommissie de komende jaren scherp toezicht houdt op de kwaliteit van de afstudeerwerken. Daarnaast is het belangrijk dat LOI Hogeschool stevig inzet op de kwaliteit van de afstudeerdocenten en supervisie van deze docenten.

Hoewel vier van de vijf afstudeerwerken voldoende zijn, heeft de visitatiecommissie wel enkele opmerkingen bij de afstudeerwerken. De onderbouwing van de methodologie en de data-analyse is mager. Ook is de operationalisering vanuit literatuur, vooral in de oudere werken, beperkt. Er wordt te weinig gebruik gemaakt van (recente) artikelen als bronnen in de eindwerkstukken. De studenten verwijzen voornamelijk

naar handboeken. De visitatiecommissie raadt de opleiding aan om studenten meer te stimuleren en te ondersteunen bij het zoeken en benutten van relevante literatuur. Daarnaast is aandacht nodig voor de afbakening van het onderwerp van onderzoek door een scherpere formulering van de onderzoeksvraag en voor juiste bronverwijzingen.

De visitatiecommissie ziet dat de opleiding in het afstudeerwerk sterk focust op het afstudeeronderzoek. De visitatiecommissie ziet daarnaast een uitwerking terug in de werken van de personele, organisatorische en financiële consequenties van een eventueel advies, beroepsproduct of bijvoorbeeld marketingstrategie. De studenten zijn echter niet allemaal in staat om het onderscheid te maken tussen het onderzoek en het daarop volgende beroepsproduct. Zij dienen in de onderzoeksvragen en resultaten duidelijker te laten zien dat zij zicht hebben op de functie van het onderzoek voor de daaropvolgende advisering van de beroepspraktijk.

De oordelen van de examinatoren zijn volgens de visitatiecommissie kritisch en voldoende navolgbaar. De oordelen sluiten redelijk aan bij de bevindingen van de visitatiecommissie, waarbij de visitatiecommissie het meest recente afstudeerwerk hoger becijferd zou hebben en het oudste afstudeerwerk lager. De visitatiecommissie waardeert de zware mondelinge afstudeerzitting waar alle competenties nog eens worden getoetst aan de hand van het portfolio van de student.

Deze overwegingen in ogenschouw nemend, beoordeelt de commissie deze standaard als **voldoende**.

Bijlagen

Bijlage 1 Visitatiecommissie

Deze notitie is volgens het NVAO-format opgesteld.

Naam panellid (incl. titulatuur)	Korte functiebeschrijving van de panelleden (1-3 zinnen)
Drs R. van Aalst	Raoul van Aalst zit met regelmaat visitatiepanels voor
M. de Krieger	Marjan de Krieger is HR-manager bij De Jong Intra Vakanties en projectmanager bij de ANVR inzake het opstellen van beroeps-competenties
Drs. P. Kruizinga	Peter Kruizinga is docent en onderzoeker bij Hogeschool Zeeland, bij de opleiding tourism management
T. Slimmens	Tabita Slimmens is derdejaarsstudent Liberal Arts & Sciences aan de UU. Ze is actief in het bestuur van AIESEC als Exchange Participant Manager

De commissie werd bijgestaan door drs. Linda van der Grijsparde, extern secretaris gecertificeerd door NVAO.

Alle commissieleden hebben een verklaring van onafhankelijkheid en onpartijdigheid ingevuld, ondertekend en deze zijn ingeleverd bij NVAO.

Bijlage 2 Programma visitatie

woensdag 16 januari 2018, Leiderdorp

Tijd	Onderdeel	
08:00-08:15	Ontvangst auditpanel	
08:15-09:10	Intern overleg auditpanel	
09:10-09:30	Presentatie: globale uitleg leeromgeving LOI	
09:30-10:30	Sessie 1 - opleidingsmanagement	
10:40-11:40	Sessie 2 - beroepenveldcommissie	
11:50-12:50	Sessie 3 – examencommissie	
12:50-13:45	Lunch auditpanel + rondleiding	
13:45-14:45	Sessie 4 – docenten	
14:55-15:55	Sessie 5 – studenten en alumni	
15:55-17:15	Intern overleg auditpanel	
17:15-17:30	Beknopte terugkoppeling aan het opleidingsmanagement	

Bijlage 3 Beoogde leerresultaten

Programma tot 1 januari 2019

1. Ontwikkelen van een visie op veranderingen en trends in de externe omgeving en ontwikkelen van relaties, netwerken en ketens. Strategische uitgangspunten formuleren om toerisme en/of recreatie te bevorderen. Doelstellingen vaststellen en realiseren. Innovatieve concepten ontwerpen om unique selling points te creëren. Samenwerking bewerkstelligen met externe relaties. Systematisch en projectmatig werken. Actuele trends en ontwikkelingen signaleren en toepassen. Gegevens van concurrenten verzamelen en analyseren. Kansen, bedreigingen, sterktes en zwaktes analyseren en hiermee rekening houden in de conceptontwikkeling. Op basis van onderzoek doelgroepen formuleren en formeren.
2. Analyseren van beleidsvraagstukken, vertalen in beleidsdoelstellingen en –alternatieven en voorbereiden van besluitvorming. Vanuit een missie bedrijfsdoelen realiseren. Vanuit een missie en op basis van bedrijfsgegevens een businessplan opstellen. Intern en extern beleid op elkaar afstemmen aan de hand van een beleidsdocument. Belangen en doelstellingen van stakeholders afwegen. Taalgebruik afstemmen op de doelgroep. Doelgroepanalyse maken. Digitale middelen gebruiken voor de verspreiding van informatie en promotie.
3. Toepassen van human resource management (HRM) in het licht van de strategie van de organisatie. Anticiperen op (economische) ontwikkelingen in het werkveld en de maatschappij. Vanuit de missie en algemene doelstellingen formuleren HRM doelstellingen. HRM doelstellingen uitwerken in een HRM-plan. Internationale wet- en regelgeving toepassen op het gebied van HRM. Schriftelijk en mondeling overtuigend en tactvol communiceren op verschillende niveaus. Intercultureel personeelsmanagement toepassen. HRMbeleid op basis van competenties vormgeven.
4. Inrichten, beheersen en verbeteren van bedrijfs- of organisatieprocessen. Ontwerpen van een procesplan waarin de verandering van de organisatie staat beschreven. Zaken afstemmen met stakeholders. Een persoonlijk functioneringsplan opstellen. Een communicatie- en overlegplan opstellen. Interne en externe communicatie afstemmen. Omgaan met customer relation management. Als teamleider overtuigen. Leidinggeven aan de wijze waarop de organisatie in de informatiebehoefte voorziet.
5. Analyseren van de financiële en juridische aspecten, interne processen en de bedrijfs- of organisatieomgeving om samenhang en wisselwerking te versterken. Onderzoeksmethoden beheersen. Informatie verzamelen en analyseren. Uit analyses conclusies trekken. Samenwerken bij het proces van het verwerven van inzicht. Internationale wet- en regelgeving analyseren en toepassen en de gevolgen daarvan overzien. Op basis van cijfermatige gegevens berekeningen maken en kostprijzen en verkoopprijzen berekenen. Het beleid van de organisatie uitwerken in een ondernemingsplan. Een jaarverslag schrijven op basis van de verstrekte gegevens. Financiële bedrijfsgegevens lezen, interpreteren en opstellen. Voorstel doen voor de juridische structuur van een organisatie.
6. Ontwikkelen, implementeren en evalueren van een veranderingsproces. Onderling afstemmen met stakeholders. Op juiste wijze onderzoek opzetten en uitvoeren. Gegevens verzamelen en analyseren. Een plan schrijven dat voldoet aan de opdrachtoomschrijving. Anderen binnen en buiten de organisatie motiveren en actief betrekken bij een proces. Constructieve samenwerking met alle betrokkenen opzetten. Problemen oplossen door processen te veranderen.
7. Sociale en communicatieve competentie (interpersoonlijk, organisatie). Een positieve en open sfeer bewerkstelligen. De tijd nemen om te luisteren en bereikbaar en aanspreekbaar zijn. Leiderschap delen en anderen verantwoordelijkheid en vertrouwen geven. Belangstelling in anderen to-

- nen. Omgaan met kritiek en weerstand. Een standpunt innemen. Effectief communiceren en presenteren. In het Engels communiceren op B2-niveau. In een moderne vreemde taal communiceren op B1-niveau. Bemiddelen en feedback geven of vragen. Communiceren en omgaan met mensen uit andere culturen.
8. Zelfsturende competentie (intrapersoonlijk, beroepsbeoefenaar of professional). Sturen en reguleren van de eigen ontwikkeling ten aanzien van leren, resultaatgericht werken, initiatief nemen en zelfstandig optreden, flexibiliteit. Nadenken en reflecteren over en verantwoording nemen voor eigen handelen wat wijst op betrokkenheid en kritische zelfbeoordeling. Ontwikkelen van een beroepshouding met ruimte voor normatiefculturele aspecten, respect voor anderen, een beroepscode en ethische principes voor het professioneel handelen. Leveren van een bijdrage aan de verdere professionalisering van de branche door middel van actief lidmaatschap van beroepsverenigingen, publicaties, bijdragen aan congressen, enzovoort
 9. Balanceren tussen people, planet en profit. Correct onderzoek opzetten en criteria bepalen vanuit people, planet en profit. Een realistische en evenwichtige afweging en balans maken tussen people, planet en profit. Correct onderzoek uitvoeren met juiste onderzoeksmethoden. Op basis van conclusies uit een onderzoek een integraal beleidsplan en advies schrijven op regionaal en bedrijfsorganisatorisch niveau. Directie, management en externen actief in het beleidsplan en advies betrekken, hen motiveren en bij hen de gewenste acceptatie verkrijgen. Internationaal, nationaal en regionaal zaken doen.
 10. Initiëren, creëren en vermarkten van producten en diensten. Marktanalyse maken van de doelgroepen van een organisatie met een goede onderbouwing van theorieën en modellen. Product- en dienstenplan schrijven, inclusief begroting met kostprijzen en verkoopprijzen. Marketing- en communicatieplan schrijven, inclusief een pers- en pr-plan met een begroting. Implementatieplan schrijven voor de verkoop van een nieuw (reis)merk. Nieuw (reis)merk presenteren. Acteren op strategisch en tactisch niveau. Overtuigen en draagvlak creëren op directie- en managementniveau en op tactisch niveau. Creatief en innovatief nieuwe producten ontwikkelen en deze een betekenisvolle invulling geven (imagineering).

Programma vanaf 1 januari 2019

1. Initiëren en creëren: De tourism professional ontwikkelt op basis van trends en ontwikkelingen proactief en creatief nieuwe of vernieuwde toeristische en/of zakelijke producten en diensten die haalbaar en verantwoord zijn en aan de belevingswens van klanten voldoen of die overtreffen.

De tourism professional:
1.1 - inventariseert en analyseert trends in de externe omgeving en zet het resultaat om in strategie, beleid voor nieuwe of vernieuwde producten en diensten voor een bepaalde doelgroep.
1.2 - ziet kansen en vernieuwt huidige en /of creëert en ontwerpt nieuwe producten, mede op basis van product- en/of marktkennis, en is daarbij creatief en innoverend.
1.3 - past kennis over technologie toe om mogelijkheden te zien en te begrijpen en die in te passen in een nieuw/vernieuwd product/dienst.
1.4 - begroot benodigde investeringen, schat inkomstenstromen, budgetteert kasstromen en analyseert investeringen en weegt af op haalbaarheid en verdiensten.
1.5 - inventariseert gerelateerde juridische aspecten bij het initiëren en creëren van nieuwe of vernieuwde diensten en producten.
1.7 - brengt de relevante omgevingsfactoren van een bestemming in kaart om een nieuw/vernieuwd product/dienst op een voor alle partijen maatschappelijk verantwoorde (of: duurzame) en commercieel aantrekkelijke wijze te ontwikkelen.
1.8 - inventariseert de economische factoren rond een bestemming.

2. Realiseren en implementeren: De tourism professional zet structuren op, leidt en stuurt processen op basis van interne (juridisch/financieel /organisatie) en externe (people, planet, profit, purpose, brancheafspraken, ethiek en macro-omgeving) factoren.

De tourism professional:
2.1 - plant operationele en tactische bedrijfsprocessen, ook als er sprake is van weinig structuur en/of onzekere factoren en maakt beslissingsondersteunende calculaties.
2.2 - maakt de effecten van toeristisch ontwikkeling zichtbaar in een rapportage.
2.3 - past managementinformatiesystemen aan en creëert (nieuwe) structuur voor gegevensverwerking.
2.4 - ontwikkelt, implementeert en evalueert creatief, snel en accuraat een veranderingsproces, zet operationele processen op, en implementeert en/of optimaliseert deze.
2.5 - maakt een projectplan en voert dit uit.

3. Vermarkten: De tourism professional bepaalt op basis van de kennis van of onderzoek naar de consument, de gewenste beleving, de markt en marktontwikkelingen de wijze waarop een product of dienst in de markt gezet moet worden om tot een maximaal resultaat te komen.

De tourism professional:
3.1 - verzamelt en analyseert relevante gegevens zodat op basis daarvan beslissingen genomen kunnen worden.
3.2 - past kennis over de markt, marktontwikkelingen en consumentengedrag toe voor de juiste markt-bewerking en/of –benadering.
3.3 - past kennis over technologie toe om mogelijkheden te zien en te begrijpen, en die toe te passen bij de marktwerking.
3.4 - ontwikkelt marketingstrategie en neemt strategische marketingbeslissingen gebruikmakend van de juiste methode.
3.5 - bewaakt juridische aspecten bij het vermarkten van nieuwe of vernieuwde diensten en producten
3.6 - bewaakt financiële aspecten, berekent promotiekosten en weegt deze kosten af ten opzichte van het beoogde doel.
3.7 - is medeverantwoordelijk voor het uitdragen van de essentiële waarde van een organisatie, product of dienst (branding) en maakt daarbij gebruik van de eigen toekomstvisie of die van de organisatie in.
3.8 - voert een marketingplan uit.
3.9 - onderhoudt en verbetert klantcontacten om zodoende vaste klanten en fans van de organisatie te creëren.

4. Organiseren en managen: De tourism professional onderhoudt en ontwikkelt (onderdelen van) de organisatie, maakt daarvoor beleidsmatige en/of operationele keuzes en neemt strategische beslissingen.

De tourism professional:
4.1 - beheerst operationele en tactische bedrijfsprocessen, ook als er sprake is van weinig structuur en/of onzekere factoren.
4.2 - beoordeelt de financiële situatie van een onderneming en de financiële verslagleggingen en analyseert relevante kengetallen.
4.3 - adviseert leidinggevende of directie over de meest voorkomende juridische kaders zodat het handelen van de organisatie daaraan voldoet.
4.4 - rekt commerciële beslissingen door en past de basis van revenu management toe.
4.5 - herkent, bewerkt en gebruikt voor de bedrijfsvoering relevante gegevens en ondersteunt beslissingen op basis van deze gegevens.
4.6 - analyseert en verbetert gedrag in organisaties, waarbij aandacht uitgaat naar organisatiestructuur en -cultuur, complexiteit van gedrag in organisaties, intercultureel management, leiderschapstijlen, verandermanagement, netwerken.
4.7 - stelt (mede) strategisch beleid op waarmee de belangen van stakeholders geoptimaliseerd worden en de natuurlijke, culturele en sociale omgeving wordt verrijkt (waarden gedreven), en zet dit beleid uit met behulp van strategische analyse, stelt strategische opties op, implementeert strategische doelen en evalueert strategische keuzes.

Bijlage 4 Programmaoverzicht

Oude programma:

Het curriculum van de opleiding van de opleiding hbo Toerisme en recreatie is opgebouwd uit de onderwijseenheden (modules) en toetsvormen als hieronder weergegeven. Onderstaand overzicht dient tevens te worden beschouwd als het toetsplan van de opleiding.

Module	EC	Code	Toetsvorm
Thema Basisvaardigheden			
Studievaardigheden	2	00-0001	Opdracht
Onderzoeksvaardigheden	4	00-0001	Opdracht
Rapporteren, adviseren en management	4	07-1035	Opdracht
Inleiding digitaal portfolio (A)	1	00-0001	Opdrachten
Business English	10	03-0605	Extern tentamen
Portfolio-opdracht Basisvaardigheden	3	07-1035	Opdrachten
Thema Oriëntatie op de beroepspraktijk			
Oriëntatie op de branche	6	07-1035	Opdracht
Productkennis	5	07-1035	Opdracht
Reisbestemmingen ¹	0	07-1035	NVT
Inleiding communicatie	22	07-0793	Extern tentamen
Portfolio-opdracht Oriëntatie op de beroepspraktijk	3	07-1035	Opdrachten
Totaal propedeuse	60		
Thema Marketing en communicatie			
Inleiding commerciële economie	16	07-0631	Tentamen
Financieel management	6	07-1035	Tentamen
Online marketing	7	07-0631	Tentamen en opdracht
Producten ontwikkelen en vermarkten	3	07-1035	Opdracht
Portfolio-opdracht Marketing & communicatie	3	07-1035	Opdrachten

¹ Alleen als naslag

Module	EC	Code	Toetsvorm
Thema HRM en leidinggeven			
Personeelsmanagement	23	07-0833	Extern tentamen
Leidinggeven (TR)	5	07-1035	Opdracht
Portfolio-opdracht HRM & leidinggeven	3	07-1035	Opdrachten
Thema Trends, visie en duurzaamheid			
Duurzaamheid: people, profit, planet	4	07-1035	Opdracht
Interculturele communicatie	4	07-1035	Opdracht
Tendrapport toerisme en recreatie	4	07-1035	Opdracht
Praktijkdag Trends, duurzaamheid en visie	1	07-1035	Opdracht en praktijkdag
Portfolio-opdracht Trends, duurzaamheid en visie	3	07-1035	Opdrachten
Thema Project-, verander- en innovatiemanagement			
Projectmanagement IPMA-D	7	01-0625	Extern tentamen
Projectmanagement praktijkopdracht	13	07-1035	Opdracht
Verander- en innovatiemanagement	7	01-0793	Opdracht
Training zakelijk communiceren	1	07-1035	Opdracht en praktijkdag
Portfolio-opdracht Project-, verander- en innovatiemanagement	3	07-1035	Opdrachten
Thema Internationalisering			
Internationaal management	4	07-1035	Opdracht
Zakelijk Frans niveau B2 of Zakelijk Spaans niveau B2 of Zakelijk Duits niveau B2	10	03-1201 03-1200 03-1329	Extern tentamen
Portfolio-opdracht: Internationalisering	3	07-1035	Opdrachten
Stage	30	00-0001	Praktijkopdracht (stageverslag)
Onderzoek doen	0		
Afstudeeropdracht	20	00-0001	Eindwerkstuk + mondeling examen
Totaal hbo Toerisme en Recreatie	240		

Nieuwe programma:

Het curriculum van de opleiding van de opleiding hbo Tourism management is opgebouwd uit de onderwijseenheden (modules) en toetsvormen als hieronder weergegeven. Onderstaand overzicht dient tevens te worden beschouwd als het toetsplan van de opleiding.

Gehanteerde leerlijnen:

C = conceptuele leerlijn (vakkennis)

H = hbo-vaardigheden

O = onderzoeksleerlijn

B = beroepsgerichte leerlijn (praktijk)

S = studieloopbaan

PROPEDEUSE

Module	EC	NLQF niveau	Leerlijn	Toetsvorm
Cluster 1 Oriëntatie tourism management				
Algemene beroepsoriëntatie 00-0001	5	5	H S	LOI flexibel examen + Praktijkopdracht
Effectief communiceren 00-0001	5	5	H B	LOI flexibel examen + Praktijkopdracht + LOI mondeling examen
Oriëntatie op toerisme 07-1035	5	5	C B	Praktijkopdracht
Marketing 01-0631	5	5	C	LOI flexibel examen
Oriëntatie bedrijfseconomie 04-0627	5	5	C	LOI flexibel examen
Praktijkintegratie Toeristisch beleid 07-1035	5	5	C O B	Praktijkopdracht
Totaal cluster 1	30			
Programmaleeruitkomst cluster 1 – Oriëntatie Tourism management				
<p><i>De tourism professional geeft een overzicht op hoofdlijnen van (een deel van) de eigen organisatie op bedrijfskundig niveau. De tourism professional heeft basiskennis op het gebied van marketing en bedrijfseconomie, beschrijft de verschillende functies en soorten organisaties binnen de branche en begrijpt belangrijke kernelementen in de branche als maatschappelijk verantwoord toerisme, klantinzicht en -beleving en het belang van actualiteit en trends. De tourism professional communiceert zowel mondeling als schriftelijk op (zakelijk) hbo-niveau. De tourism professional draagt bij aan het opstellen van een bestemmings- en doelgroepanalyse en een interne analyse van de organisatie dat het intern beleid moet verfijnen.</i></p>				

Cluster 2 Toeristisch ondernemen				
Middle management 01-0625	10	5	C	LOI flexibel examen
Inleiding onderzoek 00-0001	5	5	H O	LOI flexibel examen
Productkennis toerisme 07-1035	5	5	C B	Praktijkopdracht
Digital marketing 01-0631	5	5	C	LOI flexibel examen
Praktijkintegratie Online marketing voor toerisme 07-1035	5	5	C O B	Praktijkopdracht
Totaal cluster 2	30			
Programmameeruitkomst cluster 2 – Toeristisch ondernemen				
<p><i>De tourism professional toont inzicht in de managementrollen van een middelgrote tot grote (non-)profit organisatie en de daarbij behorende kennis en vaardigheden op tactisch niveau. De tourism professional toont aan te beschikken over branchegerichte productkennis en kennis van technologische ontwikkelingen op het gebied van data en online marketing en past deze kennis toe in combinatie met onderzoeksvaardigheden om tot een beargumenteerd overzicht te komen van de meest recente trends en ontwikkelingen die van invloed zijn op een toeristisch product of dienst. De tourism professional speelt in op deze actualiteiten door middel van een voorstel om het toeristisch product hier op aan te passen.</i></p>				

HOOFDFASE

Cluster 3 De klant centraal				
Business English B2 03-0605	10	5	H	Examen + mondeling
Marktonderzoek & big data 01-0631	5	5	C B	Praktijkopdracht
Customer insight & personalisation 01-0631	5	6	C	LOI flexibel examen
Productmanagement voor toerisme 07-1035	5	6	C B	Praktijkopdracht
Praktijkintegratie Betekenisvolle beleving creëren 07-1035	5	6	C O B	Praktijkopdracht
Totaal cluster 3	30			
Programmameeruitkomst cluster 3 – Klantgericht ondernemen				
<p><i>De tourism professional creëert of vernieuwt een toeristisch product of dienst op basis van onderzoek naar en inzicht in de consument en doelgroep, waarbij de klantbeleving en personalisatie centraal staat. Hij analyseert daarvoor de markt en consumentengedrag. De tourism professional doet op basis van zijn onderzoek een voorstel voor de marketingstrategie en –instrumenten om het vernieuwde of nieuwe product op de markt te zetten en zet daarbij moderne mediamiddelen in. Hij communiceert zowel in zakelijk Nederlands en zakelijk Engels met de relevante stakeholders, zoals leveranciers, management en collega's.</i></p>				

Cluster 4 Duurzaam ondernemen				
Verandermanagement 01-0625	5	5	C B	Praktijkopdracht
Visie op trends 07-1035	5	6	C B	Praktijkopdracht
Customer loyalty engagement 01-0631	5	6	C	LOI flexibel examen
Corporate identity & branding 01-0631	5	6	C B	Praktijkopdracht
MVO, ethiek & duurzaam toerisme 07-1035	5	6	C B	Praktijkopdracht
Praktijkintegratie Duurzaam ondernemen 07-1035	5	6	C O B	Praktijkopdracht
Totaal cluster 4	30			
<p>Programmaleeruitkomst cluster 4 – Duurzaam ondernemen <i>De tourism professional analyseert het duurzame en maatschappelijk verantwoorde karakter van het aanbod van de eigen organisatie, adviseert het MT en/of de directie hierover en doet waar nodig aanbevelingen voor verbeteringen op het gebied van MVO, duurzaamheid, innovatie en veranderingsprocessen, rekening houdend met trends en ontwikkelingen op basis van het nieuwste NRIT Trendrapport en andere toonaangevende bronnen en autoriteiten in de branche, zoals trendrapportages van ABN-AMRO of andere banken. De tourism professional adviseert over proces-prestatie-indicatoren, doet voorstellen voor de interne en externe communicatie en ten aanzien van de identiteit en branding van de organisatie en de customer loyalty engagement: de methode om consumenten duurzaam aan de organisatie te binden.</i></p>				

Cluster 5 Strategisch ondernemen				
Hospitality management 07-1035	5	6	C	LOI flexibel examen
Human Resource Management (HRM) 01-0625	5	5	C	Praktijkopdracht
Cultuur en ontwerp van organisaties 01-0625	5	6	C	LOI flexibel examen
Financieel management voor toerisme 07-1035	5	6	C	LOI flexibel examen
Strategisch management 01-0625	5	6	C B	Praktijkopdracht
Praktijkintegratie Businessplan 07-1035	5	6	C O B	Praktijkopdracht
Totaal cluster 5	30			
<p>Programmaleeruitkomst cluster 5 – Strategisch ondernemen <i>De tourism professional analyseert het strategisch beleid, de cultuur, het HRM-beleid en het ontwerp van de organisatie. Op basis van deze analyse schrijft de tourism professional een business plan en adviseert hij over kwaliteitsverbetering binnen de organisatie, nieuwe strategieën en (technologische) ontwikkelingen en maatschappelijk verantwoord ondernemen.</i></p>				

MINOR 1

Cluster 6 Specialisatie Touroperating				
Projectmanagement 01-0625	5	6	C	LOI flexibel examen
Europese consumentenbescherming 07-1035	5	6	C	LOI flexibel examen
Touroperating 07-1035	5	6	C B	Praktijkopdracht
Zakenreizen en incentives 07-1035	5	6	C B	Praktijkopdracht
International & cross cultural managment 03-2660	5	6	C	LOI flexibel examen
Praktijkintegratie Een nieuwe bestemming 07-1035	5	6	C O B	Praktijkopdracht
Totaal cluster 6.1	30			
Programmaleeruitkomst cluster 6 – Specialisatie Touroperating <i>De tourism professional ontwerp een (zakelijk) aanbod voor een nieuwe bestemming op basis van strategische keuzes en de wensen van de klant of gast. Hij werkt projectmatig binnen de gestelde tijd en het gestelde budget en overlegt met mogelijke leveranciers, sluit contracten af en koopt in. De tourism professional signaleert economische, politieke, maatschappelijke en culturele ontwikkelingen in een internationale werkomgeving en vertaalt deze naar een optimale bedrijfsvoering zowel binnen de organisatie als op de bestemming, rekening houdend met de vereisten van een maatschappelijk verantwoord en duurzaam toeristisch beleid.</i>				

MINOR 2

Cluster 6 Specialisatie Eventmanagement				
Projectmanagement 01-0625	5	6	C	LOI flexibel examen
Vrijtijdsbeleving 07-1035	5	6	C B	Praktijkopdracht
Inkoop- en contractmanagement 01-0793	5	6	C	LOI flexibel examen
Eventmanagement (basis) 07-1035	5	6	C B	Praktijkopdracht
M.I.C.E & Event operations 07-1035	5	6	C B	Praktijkopdracht
Praktijkintegratie Event organiseren en managen 07-1035	5	6	C O B	Praktijkopdracht

Totaal cluster 6.2	30
<p>Programmameeruitkomst cluster 6 – Specialisatie Eventmanagement</p> <p><i>De tourism professional werkt projectmatig binnen de gestelde tijd en het gestelde budget. Hij vertaalt kennis over de werkomgeving, de werkmethode, de organisatiestructuur en de wijze van interactie van projectmatig werken naar een haalbaar en onderbouwd projectplan. De tourism professional organiseert projectmatig een doelgroepgericht middelgroot tot groot intern of extern evenement waarbij de doelstellingen en klant of gast centraal staan. De tourism professional gebruikt het evenement als strategisch communicatiemiddel voor de opdrachtgever. Hij ontwerpt hiervoor een belevingsconcept met de klant- of gastwens als uitgangspunt dat hij als rode draad toepast tijdens de voorbereiding en uitvoering van het evenement. De tourism professional evalueert kritisch op alle doelstellingen.</i></p>	

Cluster 7 en 8 Stage en Afstuderen				
Stage	20	6	H B S	Praktijkopdracht
Verdieping onderzoeksvaardigheden	5	6	O	Praktijkopdracht
Portfolio	5	6	S	Praktijkopdracht
Afstuderen	30	6	C H B O S	Praktijkopdracht
Totaal cluster 7 en 8	60			
Totaal hbo bachelro Tourism management	240			

Bijlage 5 Bestudeerde documenten

- Zelfevaluatie rapport Hbo-bachelor Toerisme en recreatie (Tourism Management)
- Onderwijs- en examenregeling Hbo-bachelor Toerisme en Recreatie (nieuw: Tourism management) Croho tijdvak 2019-2020
- Landelijk Opleidingsprofiel Tourism Management 2018
- Overzicht leden Beroepenveldcommissie Commerce & Tourism
- Overzicht docenten
- Overzicht leden examencommissie Management, bedrijfskunde en toerisme
- Overzicht afgestudeerden Hbo BA Toerisme en recreatie
- Uitwerkingen Cluster 7 en 8
- Verantwoording beoogde leerresultaten
- BVC Overzicht leden en CV's
- BVC Verslag vergaderingen
- Oude curriculum Hbo Toerisme
- Nieuwe curriculum Hbo Tourism mgt
- Literatuurlijst
- Kwantitatieve gegevens uit ZER
- Studentenenquêtes 2016, 2017 en 2018
- Verslagen docentenpanel 2016/2017/2018
- Verslagen studentenpanel 2016/2017/2018
- CV's externe medewerkers op alfabetische volgorde
- Map met lesmateriaal enkele modules oude en nieuwe programma
- Criteria stageplek
- Criteria stageverslag
- Overzicht stageplekken
- Module Internationaal management
- PIO Internationalisering
- Examencommissie: CV's, jaarverslag, notulen
- Toetsconstructie schriftelijke examens
- Keuze vaststellingsformulier examens
- Examens (digitaal)
- PIO uitwerkingen
- Toetsing cluster 1 en 2
- Overzicht afstudeerders Hbo
- Eindwerkstukken van vijf studenten met studentnummers